

Asia C-106/24**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

8.2.2024

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Hof van Cassatie (Belgia)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

25.1.2024

Valittaja:

OV

Vastapuoli:

WEAREONE.WORLD BV

Pääasian kohde

Pääasia koskee Alankomaissa asuvan valittajan belgialaiselle yhtiölle toimeksiannosta tekemiin teoksiin liittyvien tekijänoikeuksien väitettyä loukkausta. Esillä on muun muassa kysymys siitä, onko siihen, kenellä tekijänoikeus on, sovellettava Alankomaiden vai Belgian oikeutta.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

SEUT 267 artiklan nojalla unionin tuomioistuimelle esitetty ennakkoratkaisupyynnö koskee sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista tehtyyn Rooman yleissopimukseen (jäljempänä Rooma I -yleissopimus) ja vuoden 2009 lopusta lähtien voimassa olevaan sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17.6.2008 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 593/2008 (jäljempänä Rooma I -asetus) sisältyvää sopimusvelvoitteen käsitettä. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko kyseistä yleissopimusta ja kyseistä asetusta sovellettava sen lain määrittämiseksi, jonka perusteella todetaan,

kenellä on tekijänoikeus teokseen, joka on luotu toimeksiantosopimuksen perusteella.

Ennakkoratkaisukysymys

Onko Rooman yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohtaa ja Rooma I -asetuksen 1 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että työ- tai toimeksiantosopimukseen perustuvan velvoitteen täyttämiseksi luotuun teokseen liittyvän tekijänoikeuden haltijaa koskeva kysymys, eli kysymys siitä, kenellä oikeus alun perin on ja voidaanko ja missä laajuudessa kyseinen oikeus siirtää seuraavalle haltijalle, kuuluu sopimusvelvoitteen käsitteen alaan?

Unionin oikeussäännöt, joihin asiassa viitataan

Sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista tehty, Roomassa 19.6.1980 allekirjoitettavaksi avattu yleissopimus (80/934/ETY) (EYVL 1980, L 266, s. 1).

Sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista 17.6.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 593/2008 (Rooma I) (EUVL 2008, L 177, s. 6).

Kansalliset oikeussäännöt, joihin asiassa viitataan

Belgian oikeus

Talouslainsäädännöstä annetun lain (Wetboek van economisch recht, jäljempänä WER) XI.165 §:n 2 momentti

Kansainvälisestä yksityisoikeudesta 16.7.2004 annetun lain (Wet van 16 juli 2004 houdende het wetboek van internationaal privaatrecht, jäljempänä WIPR) 2 § ja 93 §

Alankomaiden oikeus

Vuoden 1912 tekijänoikeuslain (Auteurswet 1912) 8 §

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

- 1 Pääasian valittaja, joka asuu Alankomaissa, on vuodesta 2009 lähtien suunnitellut vuosittain vastapuolelle, belgialaiselle yhtiölle, joka järjestää muun muassa Tomorrowland-festivaalin, teoksia, kuten logoja, päälavoja ja festivaalikoristeita. Valittaja toimi suullisesti tehtyjen toimeksiantosopimusten pohjalta.
- 2 Vastapuoli päätti yhteistyön vuonna 2017 teoksiin liittyviä tekijänoikeuksia koskevan riidan jälkeen. Kyseiset tekijänoikeudet muodostuvat taloudellisista

oikeuksista (mukaan lukien oikeus hyödyntää teosta ja esimerkiksi valmistaa siitä kappaleita ja saattaa ne yleisön saataville) ja moraalisisista oikeuksista (tekijän henkilöön liittyvät oikeudet, kuten isyysoikeus). Valittaja vaati ondernemingsrechtbank Antwerpenissa (Antwerpenin yritystuomioistuim, Belgia) vahingonkorvausta näiden erityyppisten tekijänoikeuksien loukkauksista 2 200 000 euroa ja 225 000 euroa.

- 3 Ondernemingsrechtbank Antwerpen totesi Belgian lainsäädännön perusteella, että teoksiin liittyvät taloudelliset oikeudet oli Belgian lainsäädännön nojalla siirretty vastapuolelle ja ettei valittaja ollut osoittanut, että sillä oli moraalisia oikeuksia.
- 4 Hof van Beroep Antwerpen (Antwerpenin ylioikeus, Belgia) vahvisti muutoksenhaun johdosta, että tekijänoikeuksien haltija on määritettävä Rooman yleissopimuksen ja Rooma I -asetuksen perusteella. Rooman yleissopimuksen 4 artiklan 1 ja 2 kohdan ja Rooma I -asetuksen 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti sovellettavaksi tuli Alankomaiden lainsäädäntö, mikä tarkoitti konkreettisesti (Alankomaiden) tekijänoikeuslain 8 §:ää. Siinä säädetään, että jos muun muassa yhtiö ”saattaessaan teoksen yleisön saataville esittää sen olevan siltä peräisin”, sitä pidetään kyseisen teoksen valmistajana. Kyseisessä pykälässä säädetään siis ”fiktiivisestä tekijästä” teoksen luomisesta alkaen. Sen perusteella vastapuolta oli pidettävä teosten fiktiivisenä tekijänä ja siksi sillä oli niihin liittyvät taloudelliset oikeudet. Lisäksi Alankomaiden tekijänoikeuslain 8 §:ssä suljettiin pois valittajan mahdollisuus vedota moraalisiin oikeuksiin.
- 5 Tämän jälkeen valittaja teki kassatiovalituksen ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen.

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 6 Valittaja korostaa, että Rooman yleissopimuksessa määrätään ja Rooma I -asetuksessa säädetään, että niitä sovelletaan sopimusvelvoitteisiin silloin, kun sopimuksella on liittymä useampaan kuin yhteen valtioon. Valittajan mukaan teollis- ja tekijänoikeuksien syntyminen, olemassaolo, luonne, sisältö, saatavuus, siirrettävyys ja lakkaaminen määräytyvät kuitenkin näiden oikeuksien esineoikeudellisten näkökohtien mukaan eivätkä näiden oikeuksien osalta tehtyjen sopimusten mukaisten velvoitteiden mukaan. Se katsoo, että esineoikeudellisten näkökohtien osalta sovellettavan lain nimeäminen määräytyy WIPR:n mukaan eikä Rooman yleissopimuksen tai Rooma I -asetuksen mukaan.
- 7 Valittaja viittaa WIPR:n 93 §:n ensimmäiseen momenttiin, jossa säädetään, että teollis- ja tekijänoikeuksiin sovelletaan sen valtion oikeutta, jonka alueella suojaa haetaan. Se vetoaa myös WIPR:n 94 §:n 1 momenttiin. Sen perusteella asianomaisen lain nojalla määritettävä lainsäädäntö on ratkaiseva teollis- ja tekijänoikeuksien olemassaolon ja siihen kysymykseen annettavan vastauksen kannalta, jotka ovat niihin liittyvien oikeuksien haltijoita. Valittaja vaatii tekijänoikeuksilleen suojaa Belgiassa (koska niitä käytetään siellä festivaaleilla), joten hänen mukaansa on sovellettava Belgian lainsäädäntöä. Koska Hof van

beroop on todennut, että asiassa sovelletaan tekijänoikeutta koskevaa Alankomaiden lainsäädäntöä, valittaja väittää sen rikkoneen muun muassa WIPR:n 93 §:n ensimmäistä momenttia ja 94 §:n 1 momenttia.

- 8 Erityisesti moraalisten oikeuksien osalta valittaja väittää, etteivät ne ole tekijänoikeutta koskevan Belgian lainsäädännön nojalla siirrettävissä (WER:n XI.165 §:n 2 momentti). Se saa siis Belgian lainsäädännön nojalla moraalisen oikeuden, jota ei voida luovuttaa. Tämän vuoksi Hof van beroep on rikkonut asianomaista Belgian lainsäädäntöä, kun se on todennut, ettei valittajalla ole moraalisia oikeuksia Alankomaiden tekijänoikeuslain 8 §:n perusteella.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 9 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa unionin tuomioistuimen vakiintuneeseen oikeuskäytäntöön Rooman yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohdassa ja Rooma I -asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun sopimusvelvoitteen käsitteen osalta. Asianomaisen oikeuskäytännön mukaan kyseistä käsitettä on tulkittava itsenäisesti käyttäen ensisijaisena perustana sen järjestelmää ja tavoitteita (tuomio 21.1.2016, Ergo Insurance, C-359/14 ja C-475/14, EU:C:2016:40, 43 kohta; ks. analogisesti tuomio 24.11.2020, Wikingerhof, C-59/19, EU:C:2020:950, 25 kohta).
- 10 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin siteeraa Rooman yleissopimuksen järjestelmän ja tavoitteen osalta M. Giulianon ja P. Lagarden (EYVL C 282, s. 1) Rooman yleissopimusta koskevaa kertomusta, jossa todetaan 1 artiklan 1 kohdan osalta seuraavaa (suomennos tässä): ”Ottaen huomioon, että yleissopimus koskee yksinomaan sopimusvelvoitteita, on itsestään selvää, etteivät nämä määräykset kata esineoikeuksia eivätkä teollis- ja tekijänoikeuksia. Tämä oli nimenomainen määräys alkuperäiseen alustavaan luonnokseen sisältyneessä artiklassa. Ryhmä katsoi kuitenkin tällaisen täsmennyksen toistamisen nykyisessä tekstissä turhaksi, etenkin koska siinä tapauksessa olisi mainittava erot jäsenvaltioiden eri oikeusjärjestysten välillä.”
- 11 Rooma I -asetuksen osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa huomautuksiin, jotka koskevat ehdotusta kyseiseksi asetukseksi, European Max-Planck Group for Conflict of Laws in Intellectual Property -artikkelissa 4.1.2007 (”Comments on the European Commission’s Proposal for a Regulation on the Law Applicable to Contractual Obligations („Rome I”) of December 15, 2005 and the European Parliament Committee on Legal Affairs’ Draft Report on the Proposal of August 22, 2006”). Sen mukaan kysymyksiin, jotka koskevat varsinaisesti teollis- ja tekijänoikeuksia, mutta jotka liittyvät kiinteästi kyseistä oikeutta koskevaan sopimukseen, kuten oikeuden siirrettävyys, ehdot, joiden mukaisesti siirto tai käyttöoikeus voidaan myöntää, tai kysymykseen siitä, voidaanko siirtoon tai käyttöoikeuteen vedota kolmansia kohtaan, ei sovelleta sopimukseen sovellettavaa lainsäädäntöä vaan sen valtion lainsäädäntöä, jonka osalta suojelua vaaditaan.

- 12 Näistä näkemyksistä näyttäisi seuraavan, että kysymys siitä, kenellä on tekijänoikeus teokseen, joka on tehty toimeksiantosopimuksen puitteissa, ja onko kyseinen oikeus siirrettävissä, on esineoikeudellinen ongelma, joka ei kuulu Rooman yleissopimuksen tai Rooma I -asetuksen aineelliseen soveltamisalaan.
- 13 Eri jäsenvaltioissa kuitenkin keskustellaan tästä kannasta. Oikeuskirjallisuudessa on myös katsottu, että alkuperäinen haltija määritetään sopimuksen perusteella sopimusvelvoitteen, jonka täyttämiseksi teos on luotu, läheisen liittymän takia. Tämän näkökannan mukaan haltijaa koskeva kysymys kuuluisi siis Rooman yleissopimuksen 1 artiklan 1 kohdassa tai Rooma I -asetuksen 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun sopimusvelvoitteen käsitteen alaan. Ottaen huomioon tämän keskustelun, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että Rooman yleissopimuksen 1 artiklan kohdan tai Rooma I -asetuksen 1 artiklan 1 kohdan tulkinta ei ole niin ilmeistä, ettei se jätä tilaa vähäisellekään perustellulle epäilylle, ja esittää unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen.

TYÖASIAKIRJA